

4. I § 9 affattes første punktum således:

„Statstilskuddet beregnes for det løbne finansår og afregnes endeligt i det følgende finansår. Efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler kan der ydes forskud på statstilskuddet i det løbende finansår.“

5. § 14 ophæves.

6. §§ 15-19 bliver §§ 14-18.

§ 2.

Statstilskud efter nærværende lov beregnes første gang for perioden 1. januar 1959-31. marts 1960.

Stk. 2. Såfremt den ved nærværende lov indførte tilskudsordning måtte medføre en nedgang af statstilskuddet til enkelte skoler, bemyndiges undervisningsministeren til som en overgangsordning indenfor en rådighedssum på 300 000 kr. i finansåret 1960-61 og på 150 000 kr. i finansåret 1961-62 helt eller delvis at afbøde forringelser i tilskudsordningen.

§ 3.

Undervisningsministeren bemyndiges til at lade lov nr. 416 af 12. juli 1946 som ændret ved lov nr. 31 af 18. februar 1954 og lov nr. 150 af 13. maj 1959 optrykke og bekendtgøre med de ændringer, der er fastsat i nærværende lov.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lov nr. 416 af 12. juli 1946 om friskoler, om hjemmeundervisning samt om efterlønskassen for friskoler og efterskoler er blevet ændret ved lov nr. 31 af 18. februar 1954 og lov nr. 150 af 13. maj 1959. Efter den sidste lovrevision, der i første række gik ud på at bringe friskolelovens lønningsbestemmelser i overensstemmelse med reglerne i lov nr. 156 af 7. juni 1958 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere, og som dermed medførte et større lønkrav til skolerne, har det i særlig grad vist sig uheldigt, at den endelige fastsættelse af statstilskuddet først kan finde sted næsten et år efter udløbet af det kalenderår, for hvilket det er beregnet, og at det rådighedsbeløb, der danner grænsen for det samlede tilskud til friskolerne, fastsættes på grundlag af det offentliges udgifter i et finansår, der udløber ca. 1½ år forud for tilskudsberegningen. Der er ingen mulighed for at fremskynde udregningen af rådighedsbeløbet, der beregnes med et beløb pr. elev i undervisningspligtig alder i friskolerne svarende til summen af statens gennemsnitlige udgift til lærerlønninger pr. elev i folkeskolen og 2/3 af kommunernes gennemsnitlige udgift pr. elev i folkeskolen, da de nødvendige oplysninger om folkeskolens elevtal og udgifter, der danner grundlag for rådighedssummens beregning, ikke kan foreligge tidligere.

I forbindelse med oplysningerne i efteråret 1959 om det offentliges udgiftsbeløb i regnskabsåret 1957-58, der ligger til grund for den derefter foretagne beregning af friskolernes tilskud for kalenderåret 1958, har Det statistiske Departement i øvrigt

oplyst, at man efter ophævelsen af den fælleskommunale udligningsfond og ændringen af tilskudsreglerne ikke fremtidig har mulighed for at give oplysning om det offentliges udgifter på et grundlag svarende til det hidtidige.

Disse forhold gør det meget ønskeligt at ændre friskolelovens tilskudsregler allerede i indeværende folketingsår. Hertil kommer, at Dansk Friskoleforening indtrængende har anmodet om, at loven snarest forelægges til revision, dels fordi lovens regler som foran fremhævet ikke gør det muligt at fastsætte tilskuddet på grundlag af skolernes udgifter i tilskudsåret, hvilket har medført, at det nylig fastsatte tilskud for kalenderåret 1958 for en række skoler udgør en alt for lille del af skolernes samlede udgifter, dels fordi man også på flere andre punkter finder tilskudsbestemmelserne uhensigtsmæssige. Dette gælder således navnlig reglerne i § 7 om, at det samlede tilskud til friskolerne skal holdes inden for en rådighedssum, selv om denne kunne beregnes således, at den i højere grad tog hensyn til de aktuelle udgifter, idet den omstændighed, at man intet kendskab har til rådighedssummens størrelse på tidspunktet for udgifternes afholdelse, medfører den væsentlige ulempe for skolerne, at de ikke har mulighed for på forhånd at skønne over, hvor stort deres statstilskud vil blive. End ikke kendskab til rådighedssummens størrelse ville i øvrigt gøre det muligt for skolerne at skønne over statstilskuddets størrelse, da fordelingen af rådighedssummen mellem de enkelte skoler i vidt omfang beror på størrelsen af de andre